

چهارمین کنفرانس شبکه‌های توزیع نیرو

بررسی علل بروز حوادث در تپ چنجر ترانسفورماتورهای چندپست فوق توزیع شبکه آذربایجان و روشهای مناسب جلوگیری از این حوادث

غلامحسن مهدیپور

شرکت برق منطقه ای آذربایجان

چکیده

بررسی و ریشه یابی حوادث در صنعت برق می‌تواند موجب پیشگیری بسیاری از این حوادث گشته و در ضمن از تکرار آنها به مقدار زیادی جلوگیری نماید.

در این مقاله ضمن بررسی اشکالات بوجود آمده در تپ چنجرهای قابل عمل زیر بار چند پست ۱۳۲/۲۰ کیلوولت شبکه برق آذربایجان و عوارض جانبی این حوادث، علل بروز این اشکالات که به صراحت میتوان گفت در اکثر پستها با ولتاژهای مختلف مشابه میباشد مشخص گردیده و روشهای پیشگیری از تکرار این حوادث نیز ارائه می‌گردد.

امید است که بتوان به این طریق از بروز چنین اشکالاتی جلوگیری کرده و ضایعات را به نازلترین سطح خود رساند.

شرح مقاله

روش منطقی و صحیح برای کاهش و یا غلبه بر حوادث در شبکه برق شناخت علل و ریشه یابی آن و بررسی دقیق تاثیر آن در وضعیت موجود و ارتباط آن با حوادث دیگر است. مقاله حاضر اشکالات

بوجود آمده در قسمت‌های اصلی تپ چنجر چند ترانسفورماتور شبکه، فوق توزیع آذربایجان که در ده سال اخیر اتفاق افتاده نشان می‌دهد و مقاله نشانگر این مسئله مهم و قابل تعمق است که اکثر ایستگاه‌ها جوادث مشابه و علل بوجود آورنده آنها نیز مشابه می‌باشند.

۱- تپ چنجر

قبل از بررسی اشکالات بوجود آمده در مجموعه، تپ چنجر چند پست فوق توزیع آذربایجان ابتدا انواع تپ چنجر را از نقطه نظر کاربرد در شبکه موردنظر قرار می‌دهیم:

تپ چنجر غیر قابل عمل زیر بار : OF LOAD TAP CHANGER

چنانچه افت ولتاژ کم بوده و قطع بار چندان اهمیت نداشته باشد در ترانسفورماتورهای تپ چنجرهای OF LOAD تعبیه می‌نمایند و بیشتر در ترانسفورماتورهای توزیع با قدرت کم استفاده می‌گردد و مواردی مورد استفاده است که تغییرات ولتاژ برای مصرف کنندگان چندان مهم نمی‌باشد. اشکالاتی در این نوع تپ چنجرها بروز می‌نماید که در این مقاله مورد بحث قرار نمی‌گیرد.

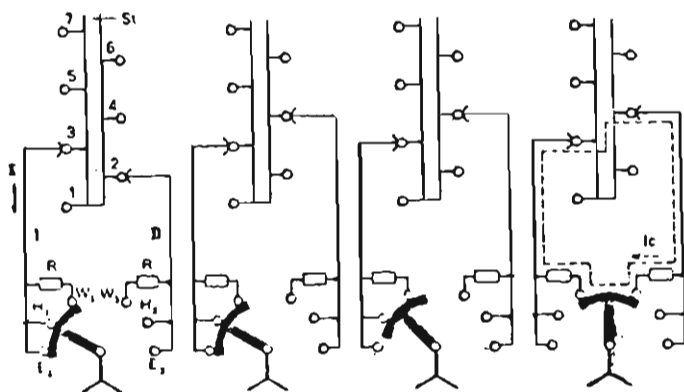
تپ چنجر قابل عمل زیر بار : ON LOAD TAP CHANGER (OLTC)

اگر تغییرات ولتاژ زیاد باشد و امکان خاموشی و از مدار خارج نمودن ترانسفورماتور نباشد وجود نداشته باشد و بسته به اهمیت تداوم بار از تپ چنجرهای (OLTC) استفاده می‌گردد و این تپ چنجرها در پستهای بزرگ انتقال و توزیع و پستهای نیروگاهی بمنظور کنترل ولتاژ اتوماتیک بطور وسیع کاربرد دارد و اساس کار آن تغییر نسبت تبدیل ترانسفورماتور با استفاده از تغییر نسبت دورسیم پیچها بدون قطعی جریان بار بوده و اکثراً " به سبب جریان کم طرف ولتاژ بالای ترانسفورماتورها در طرف HV آنها قرار می‌گیرد و به سبب صرفه جویی در ایزولاسیون و تغییر مناسب و همزمان حلقه‌های سیم پیچهای سه فاز ترانسفورماتور نزدیک نقطه، نوتر آنها نصب می‌گردد و جهت تداوم جریان بار و نیز محدود نمودن جریان اتصال کوتاه دوتپ متوالی در حین عمل تپ چنجر از مقاومتهای اهمی استفاده می‌کنند که در حالت عادی کار ترانسفورماتور مقاومتها خارج از مدار می‌باشند و در موقع عمل تپ چنجر به مدار آمده و بعد از تغییر تپ دوباره از مدار خارج میشوند.

شکل (۱) - پروسه تغییر تپ برای طرح دومقاومتی را به وضوح نشان می‌دهد.

تپ چنجرها علاوه بر مکانیزم عمل کننده مدار الکتریکی آنها شامل دو قسمت عمده می‌باشد که یکی انتخاب کننده تپ (TAP SELECTOR) که اکثراً " در داخل تانک اصلی ترانسفورماتور قرار دارد و در مواقع عمل تپ چنجر بدون جریان و بدون جرعه است و دیگری تغییردهنده حالت DIVERTER SWITCH

که در محفظه، جدا از تانک اصلی ترانسفورماتور قرار داشته و در مواقع تغییر تپ جرعه ایجاد شده و مقاومتها که در این قسمت قرار دارند به مدار می‌آیند (شکل ۱) و جریان بار لحظه‌ای از آنها عبور می‌نماید و موجبات داغ شدن آنها را فراهم می‌سازد.

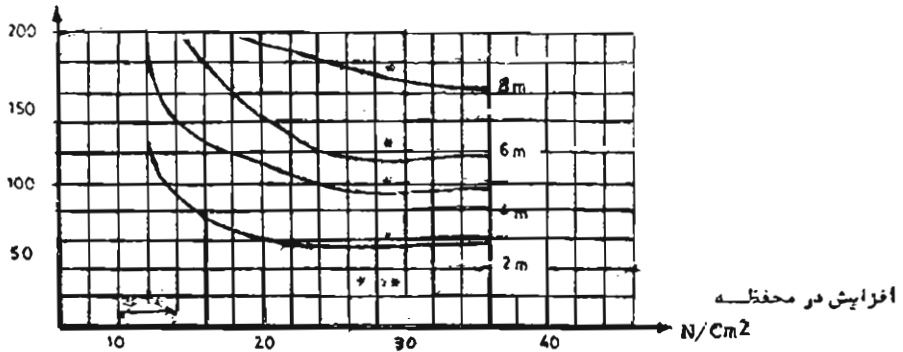

شکل (۱) - برای طرح دومقاومتی

در شبکه آذربایجان که در این مقاله اشکالات ایجاد شده در بعضی تپ چنجرها و عوارض جانبی آن مورد بحث قرار می‌گیرد تپ چنجرهای مورد بحث بصورت Intank و دارای طرح دومقاومتی بنام TRANSITION RESISTOR بوده و تپ سلکتور آنها در داخل تانک اصلی و دایورترویج شان در داخل محفظه، جداگانه‌ای از جنس عایق (فایبرگلاس) قرار گرفته اند. (شکل ۲) و محافظت محفظه دایورترویج آنها توسط رله، حفاظتی جریان روغن (OIL FLOW PROTECTIVE RELAY) و سیستم رهاکننده، فشار محفظه از نوع دیافراگمی محافظت می‌شود که در مواقع بروز عیب از انفجاسار محفظه، مذکور جلوگیری می‌نمایند و منحنی آنها طبق منحنی های (شکل ۳) می‌باشد. این منحنی تغییرات تاخیر زمانی دو سیستم - عملکرد رله، جریان روغن و عمل دیافراگم را بمنظور کاهش فشار گرم شده نشان می‌دهد. و در موقع بروز اشکال در محفظه، دایورترویج و ایجاد حرارت در روغن و افزایش حجم آن و حرکت روغن گرم شده و گاز متصاعده بطرف کنسرواتور در فشارهای متفاوت موجب عملکرد رله و پاره شدن دیافراگم میگردد.

محل نصب تپ چنجرهای نوع OLTC موجود در شبکه، آذربایجان مطابق اشکال (۱-۴) و (۲-۴) و (۵) بوده و برای تپ چنجرهای مورد مطالعه در این مقاله مطابق (شکل ۱-۴) می‌باشد.

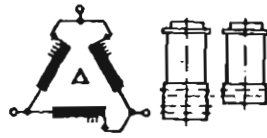
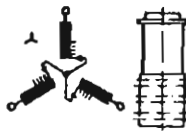
تاخیر زمانی سیستم ms

■ رله جریان روغن ■ کنتاکت ■ سیستم دیافراگم
 شکل (۳) - منحنی‌های تاخیر زمانی رله و دیافراگم تپ چنجر

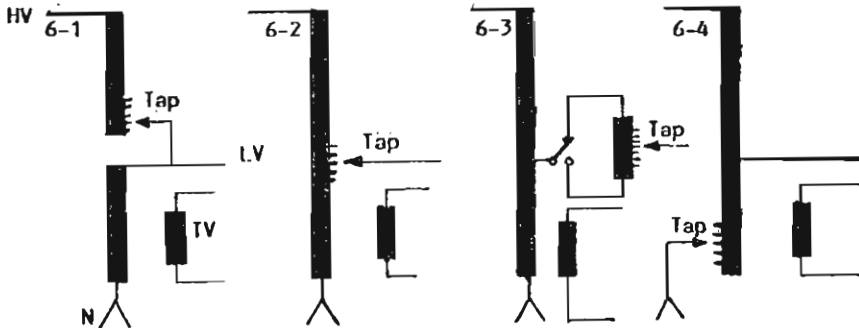
Neutral point

Three-phase
Two-pole

شکل (۴-۱) نوترال ستاره

شکل (۴-۲) مثلث دوپل

شکل شماره (۵) : حالات مختلف سیم پیچ تپ در اتوترانسفورماتورها

۲ - شرح حوادث

۱- بروز جرقه بر روی سلکتور سویچ تپ چنجر و از بین رفتن آب بندی بین محفظه، دایورترسویچ و تانک اصلی ترانسفورماتور (۴-۲)

حادثه مذکور باخارج شدن ترانسفورماتور قدرت از مدار در اثر عملکرد رله، بوخ هلتنز مربوط به تانک اصلی مشخص میگردد در بررسیهای بعدی که بعمل آمد مشخص گردید که یکسری از کنتاکتهای سلکتور سویچ تپ چنجر ترانسفورماتور در اثر گسیختگی تپ در تپ های فرد که ناشی از کوتاه بودن و غیر استاندارد بودن همان کنتاکتها بوده موجب عبور جریان از مسیر باز با مقاومت زیاد بین کنتاکتها و ایجاد حرارت زیاد گشته و این عمل موجب تجزیه، روغن داخل تانک اصلی و تولید گاز گردیده و در اثر جمع شدن این گازها در رله، بوخ هلتنز بعد از رسیدن گاز به حجم معین و حرکت روغن بطرف کنسرواتور در اثر افزایش حجم موجب عملکرد رله بوخ هلتنز و خارج شدن ترانسفورماتور از مدار گشته است. که این مسئله خاموشی بلندمدت در پست مذکور را سبب شده و گروههای تعمیراتی مجبور به تخلیه روغن و درآوردن قسمت اکتیو پارت ترانسفورماتور جهت تعمیر اساسی شده اند. تعمیرات بصورت افزایش طول کنتاکتها انجام پذیرفته و تست گسیختگی تپ در ترانسفورماتور بعمل آمد که نتیجه، تست نشانگر این مسئله بوده که عیب رفع گردیده بنابراین بعد از انجام مراحل راه اندازی ترانسفورماتور- ترانس در مدار قرار گرفت ولی بعد از مدتی کارکرد دوباره ترانسفورماتور در اثر عملکرد رله بوخ هلتنز تانک اصلی از مدار خارج گردید در بازبینی مجدد معلوم گردید که افزایش طول کنتاکتها با توجه به عدم تحمل نیروی فشاری بین کنتاکتها توسط قطعه اضافه شده به کنتاکتهای قبلی صحیح نبوده و لازم بود که کنتاکتها بانوع جدیدتر یکپارچه و استاندارد تعویض گردند که بعد از انجام عمل مذکور عیب برطرف گردیده و بعد از انجام تستها روی ترانسفورماتور و سایر اقدامات لازم ترانسفورماتور در مدار قرار گرفت و با توجه به عدم بروز اشکال مجدد در طول مدت چندسال بهره برداری از ترانسفورماتور بنظر میرسد که با این عمل عیب کاملاً برطرف گردیده است.

در بررسیهای بعدی معلوم گردید که دل این حالت خاص عمل تپ کامل انجام می گرفته و مقاومتهای محدودکننده، جریان بعد از هر عمل تپ چنجر خارج از مدار بوده و هیچ جریانی بعد از کامل شدن عمل تپ از آنها عبور ننموده تا موجب داغ شدگی و سوختن مقاومتها گردد بلکه در حالت عادی در تپ های فرد کل جریان بار از فاصله هوایی بین کنتاکتها عبور کرده و در اثر تداوم عبور جریان از مسیر با مقاومت زیاد حرارت زیاد حاصله موجب ایجاد جرقه و تجزیه، روغن و در نتیجه تولید گاز حاصل جرقه

و در نهایت عملکرد بوخ هلنز و خارج شدن ترانسفورماتور از مدار را به همراه داشته است .
برای پیشگیری از اینگونه حوادث باتوجه باینکه این اشکال بیشتر مربوط به طراحی اولیه تپ چنجر میگردد باید در تستهای کارخانه‌ای به اینگونه مسائل توجه کافی مبذول گردد در ضمن بایستی تست گسیختگی تپ چنجر که از تستهای اساسی است در پریودهای معین و در تمامی تپ‌ها بر روی تپ چنجر در مراحل قبل و بعد از بهره برداری انجام گیرد تا موارد اینچنینی به سرعت برطرف گشته و بدینوسیله از تعمیق عیب در تپ چنجر و ترانسفورماتور ممانعت بعمل آید . عیوب دیگر بر روی - تپ چنجر ترانسفورماتورهای ۱۲۲/۲۰ کیلوولت در یکسری از پستهای آذربایجان افتاده که منجر به خروج ترانسفورماتور از مدار و تحمیل خاموشیها به شبکه برق بعضی از شهرهای استان گردیده است . در اکثر این حوادث بعد از بررسی مشخص گردیده که آب بندی بین محفظه، دایورترویج تپ چنجر که محفظه، جدا از تانک اصلی ترانس میباشد از بین رفته و روغن دومحفظه که بایستی جدا باشند مخلوط میگردند و در این مواقع دو رله، بوخ هلنز ترانس اصلی و بوخ هلنز محفظه، دایورترویج باهم عمل مینمایند بعد از تخلیه، روغن محفظه، دایورترویج مشخص میگردد که روغن تانک اصلی ترانس به این محفظه رسوخ مینماید باتوجه به اینکه در اثر عملکرد مکانیزم تپ چنجر بمنظور تغییر تپ ترانسفورماتور سه نوبت جرقه برای هرتئیر تپ در محفظه دایورترویج حاصل میگردد این مسئله موجب خرابی روغن این محفظه از نظر دی الکتریک و شیمیائی میگردد و باتوجه به نفوذ این روغن در تانک اصلی در اثر از بین رفتن آب بندی بین دومحفظه کل روغن ترانس آسیب پذیر گردیده و در صورت عدم دقت میتواند عمر ترانس قدرت را تا حد زیادی کاهش دهد .

غیر از مسئله ذکر شده این مسئله موجب میگردد که درهراتصال و یا اشکال در محفظه، دایورترویج علاوه بر عملکرد رله، حفاظت محفظه که منجر به خروج ترانس از مدار میگردد بعد از لحظاتی بوخ هلنز مربوط به تانک اصلی نیز در اثر کاهش سطح روغن در تانک اصلی که ناشی از نفوذ این روغن در محفظه دایورترویج و سرازیر شدن آن از محفظه، دیافراگم پاره شده است عمل مینماید .
باید خاطرنشان ساخت که از بین رفتن آب بندی بین محفظه، دایورترویج و تانک اصلی از سه دلیل عمده ناشی میگردد که روشهای پیشگیری همانگونه که بعداً " اشاره خواهد شد فوق العاده آسان و عملی است و با اندک دقت و مطالعه‌ای میتوان از بروز چنین حادثه‌ای جلوگیری بعمل آورد . دلایل بروز این حادثه بصورتهای زیر بیان میگردد :

اولین دلیل بروز این اشکال انجام وکیوم غلط در ترانسفورماتور در مواقع تصفیه، روغن در مراحل سرویس

و راه اندازی است خصوصا " در مواقع تزریق روغن به تانک ترانسفورماتور در مراحل راه اندازی یا بعد از رفع اشکال معمولا " روغن از پایین به تانک ترانسفورماتور تزریق گردیده و هوای قسمت بالایی تانک که هوای بیرون است توسط پمپ خلاء با فشار تقریبا " صفر یا $0/1$ آتمسفر وکیوم میگردد در این حالت محفظه، دایورتروسیج یا خالی است و دارای فشار هوای بیرون است و یا پر از روغن که دارای فشار روغن داخل است . وجود اختلاف فشار در دومحفظه موجب از بین رفتن آب بندی بین دومحفظه میگردد زیرا در این مرحله داخل تانک اصلی دارای فشار تقریبا " صفر و داخل محفظه دایورتروسیج دارای فشار هوای بیرون و یا روغن میباشد که این اختلاف فشار از ضعیف ترین نقطه ارتباط دومحفظه یعنی محل ارتباط دایورتروسیج و سلکتور سویچ عمل مینماید .

دلیل دوم از تغییر تپ های متوالی توسط اپراتور و یا وجود گسیختگی تپ ناشی از ساییدگی و خم شدن و شل شدگی کنتاکتها ناشی میگردد که در این حالت مقاومت های محدودکننده، جریان که فقط بایستی در مراحل نهایی تغییر تپ و بعدت خیلی کم در مدار باشند در اثر تداوم عبور جریان بار از آنها حتی در مرحله، بعد از تغییر تپ بشدت داغ شده و در اکثر مواقع میسوزند .

سوختن این مقاومتها با حرارت زیاد آبی همراه بوده و موجب افزایش سریع و ناگهانی حجم روغن محفظه، دایورتروسیج میگردد و در مواقعی که از دیافراگمهای غیراستاندارد استفاده میگردد در اثر باره نشدن این دیافراگمها که بمنظور کاهش فشار ناشی از افزایش حجم روغن تعبیه گردیده اند فشار روغن موجب از بین رفتن آب بندی بین دومحفظه گردیده و اگر احیانا " آب بندی دومحفظه از بین نرود خسارت به مراتب شدیدتر از آن یعنی دفورمه شدن محفظه را بهمراه دارد که تعمیر آن فوق العاده مشکل است . در بعضی مواقع ساییده شدن دنده برنجی مکانیزم تپ چنجر که بمنظور انتقال حرکت - موتور درایو به محور اصلی مکانیزم تعبیه گردیده میتواند موجب سوختن مقاومت های محدودکننده جریان گردد زیرا در اثر ساییده شدن این دنده بایک تغییر تپ - تپ چنجر متوقف نگشته بلکه بطور اتوماتیک در جهتی که حرکت داده شده تغییر تپ های متوالی تا آخرین تپ انجام پذیرفته و در این حالت نیز در اثر تکرار عملکرد پشت سرهم تپ چنجر مقاومتها داغ شده و می سوزند و اگر دیافراگم از نوع استاندارد نباشد در این حالت نیز عیب موجب از بین بردن آب بندی دومحفظه میگردد .

سومین دلیل عمده این پدیده تعمیر و سرویس غلط و غیراستاندارد است بدین معنی که گروهی از تعمیراتی در اثر عدم وجود دیافراگم استاندارد که در واقع ورقه های آلومینیومی دایره ای شکل به ضخامت تقریبا " نیم میلی متر میباشد از ورقه های حلبی بجای دیافراگمهای مذکور استفاده

مینمایند که در مواقع سوختن مقاومتها و افزایش ناگهانی حجم روغن محفظه، دایورتروسیج فشار روغن قادر به پاره کردن حلبی نبوده بلکه موجب از بین رفتن آب بندی دومحفظه از ضعیف ترین نقطه میگرد.

برای جلوگیری از این پدیده بایستی بصورت زیر عمل شود :

در مواقع وکیوم ترانسفورماتور اختلاف فشار بین دومحفظه را با رعایت موارد احتیاطی از جمله استفاده از دو پمپ خلا، با قدرتهای متفاوت و یا یک پمپ خلا، با لوله های با قطرهای مختلف از بین برد.

بهیچ عنوان از حلبی معمولی بجای دیافراگم های استاندارد استفاده نگردد.

در دیافراگم های جدید زیر دیافراگم تینهای نیز قرار میگیرد که در موقع افزایش ناگهانی حجم روغن تینغه موجب پاره شدن سریع دیافراگم میگرد.

از تغییر تپ های متوالی بایستی کاملاً احتراز نمود و زمان لازم برای خنک شدن مقاومتهای محدودکننده، جریان در نظر گرفته شود. باتوجه به اینکه در هر تغییر تپ مقاومتها حدود ۶۶ درجه، سانتیگراد داغ میشوند با در نظر گرفتن پنج ثانیه تاخیر برای تغییر تپ بعدی مقاومتها تا ۲۲ درجه، سانتیگراد خنک میگردند و مخصوصاً این تاخیر زمانی در مواقع پرباری ترانسفورماتور حتماً ضروری است و در تپ چنجرهایی که توسط AVR ها کنترل میشوند این تاخیر زمانی جزو تنظیمات رله کنترل ولتاژ میباشد.

در مکانیزم تپ چنجرهای جدید بجای دنده، برنجی انتقال دهنده، حرکت از گیربکس با جنس آهن و فولاد استفاده شده که در داخل روغن قرار گرفته و خطر ساییدگی و تغییر تپ های متوالی خودبخودی از بین رفته است و یا دریکسری از تپ چنجر ترانسها با تنظیم بیمتال موتور در رنج پایین در تغییر تپ های متوالی توسط اپراتور و یا ساییدگی دنده برنجی بیمتال موتور داغ شده و موتور خاموش و تغییر تپ متوقف میگرد. بنابراین در سفارش مکانیزم تپ چنجر باید دقت کافی بعمل آید که مسئله اخیر یعنی تعیبه تیغه در پشت دیافراگم و بیمتال برای موتور مدنظر قرار گیرد.

باتوجه به اینکه در بعضی مواقع در اثر پوسیدگی کنتاکتهای رله، بوخ هلترز مربوط به حفاظت محفظه، دایورتروسیج رله قادر به رفع اتصالی های درون محفظه نبوده و این مسئله خود موجب از بین رفتن آب بندی دومحفظه و یا دفورمه شدن محفظه میگرد. لذا باید به سیستم حفاظتی تپ چنجر دقت کافی نموده و نسبت به تست و بازرسی این رله در پریودهای مختلف اقدام نمود.

۴- اضافه بار شدن و داغ شدن یکی از ترانسفورماتورها در حالت کاری موازی در اثر اشکال در تپ چنجر :
 در بروز حادثه اخیر دو مسئله بسیار حائز اهمیت است ، اول اینکه در یکسری پستها در اثر نامساوی بودن نسبت تبدیل های ترانسفورماتورهای موازی در بعضی از تپ ها حادثه بروز مینماید که در این حالت بایستی دقت نمود که ترانسفورماتورها در تپ هایی که نسبت تبدیل ها مساوی هستند با هم موازی کار کنند .

دوم اینکه در یکسری از پستها بروز نقص فنی در موتور درایوو CONTACT PLATE تپ چنجر و AVR یکی از ترانسفورماتورها و یا شکستگی ROD مکانیزم تپ چنجر و یا عمل اشتباه اپراتور حادثه را ایجاد مینماید که در هر دو حالت نسبت تبدیلهای متفاوت شده و جریان دورانی یا عرضی بین دوترانسفورماتور موازی برقرار شده و موجب داغ شدن ترانسفورماتوری که ولتاژ ثانویه اش با لامت گردیده و راندمان ترانسفورماتور دوم را نیز بشدت کاهش میدهد که برای جلوگیری از این حادثه میبایستی در سفارش ترانسفورماتورها به مشخصات فنی تپ چنجر برای کار موازی دقت شده و ضمن دقت به مانور تعویض تپ بطور دستی در کنترل های اتوماتیک ولتاژها سیستم کنترل ولتاژ بصورت FOLLOWER-MASTER بوده و به سرویس زمان بندی شده ، مکانیزم تپ چنجر از جمله بازبینی و سرویس CONTACT PLATE ها توجه کافی و لازم مبذول گردد . و مقدار جریان دورانی از فرمول (۱) بدست می آید .

$$I_a = \frac{\Delta V}{\frac{UK_1}{In_1} + \frac{UK_2}{In_2}}$$

I_a : جریان دورانی ناشی از وجود اختلاف تپ در دوترانسفورماتور موازی یا عدم مساوی بودن نسبت نسبت تبدیلهای

ΔV : اختلاف ولتاژ ثانویه های دوترانسفورماتور موازی بصورت درصدی از ولتاژ نامی ثانویه

In_1 و In_2 بترتیب جریانهای نامی ترانسفورماتورهای ۱ و ۲

UK_1 و UK_2 ، بترتیب ولتاژ درصد اتصال کوتاه ترانسفورماتورهای ۱ و ۲

۳- نتیجه

باتوجه به مطالب مندرج در متن مقاله حوادث اتفاق افتاده در پستها ناشی از عدم دقت در بهره برداری و تعمیرات و انتخاب صحیح تجهیزات بوده و اگر به این مسائل دقت کافی مبذول گردد از بروز حوادث

- زیادی جلوگیری بعمل می‌آید . بطور خلاصه میتوان جهت جلوگیری از حوادث مسائل زیر را در نظر گرفت :
- ۱- توجه دقیق به دستورالعملهای بهره برداری و تعمیراتی توسط مسئولین پستها و اپراتورها و گروههای تعمیراتی .
  - ۲- انجام مانورهای صحیح بسته به وضعیت موجود و بررسی شرایط مانور .
  - ۳- انجام بازرسیها و سرویسیها و تستهای بموقع و برنامه ریزی شده توسط گروههای بهره برداری و تعمیراتی .
  - ۴- انعکاس حوادث اتفاق افتاده جهت جلوگیری از تکرار آنها .
  - ۵- ارائه آموزشهای لازم در نحوه بهره برداری به مسئولین پستها و اپراتورها .
  - ۶- توجه دقیق به عملکرد صحیح رله های حفاظتی .
  - ۷- توجه لازم به نحوه انتخاب مشخصات فنی تجهیزات باتوجه به تمامی پارامترها .

۴ - قدردانی

از استاد بسیار گرامی آقای مهندس قدرت اله حیدری که با راهنماییهای خود در امر تهیه مقاله کمک ارزنده‌ای نموده اند کمال تشکر و قدردانی مینماید .

۵ - منابع

- ۱- پرونده های حوادث ده سال اخیر شبکه برق آذربایجان .
- ۲- پروژه تحقیقاتی بررسی وضعیت کلیدزنی در شبکه برق آذربایجان - غلامحسین مهدیپور
- ۳- بررسی موارد اشکال و طراحی بهینه حفاظت تپ چنجرها در ترانسفورماتورهای قدرت کنفرانس سراسری برق آبان ماه سال ۶۷